

Trafikförvaltningen
Investeringsprojekt
Systemdesign och projektstöd

PM
2026-02-03
Version

Ärende/Dok. id.
TN 2023–1000

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Handläggare
Maria Siöström
0707863362
maria.siostrom@regionstockholm.se

PM – Rekommendation av åtgärdsval

Projekt 502974 – Stridbecksvalv Fridhemsplan på Grön linje

Annika Hjorth, resenärsmiljöstrateg Arkitekt SAR/MSA, Strategisk utveckling, Fastighetsutveckling
Lars Ancker, sakkunnig arkitektur Arkitekt SAR/MSA, OSL 2, Investeringsprojekt
Maria Siöström, sakkunnig arkitektur Arkitekt SAR/MSA och KUL2-certifierad, OSL 2, Investeringsprojekt

Fridhemsplan har ett tydligt kulturhistoriskt värde då stationen var den första där stridbecksvalv användes, vilket framhålls i rapporten *Stationer med stridbecksvalv – Värdering och riktlinjer vid ombyggnad av plattformsrumsrum* (AIX Arkitekter, 2015, s. 8). Rapporten betonar att valvets karaktär ska kunna avläsas efter ombyggnad och att dess rumsliga princip bör bevaras. Även *Åtgärdsvalsanalys Stridbecksvalven – PM Arkitektur och Kulturmiljö* (Trafikförvaltningen, 2022, s. 29–34) poängterar att stationer med stridbecksvalv bör bevara eller återskapa valvtypen för att uppfylla både kulturhistoriska och tekniska krav.

Vid åtgärdsvalsstudien för Fridhemsplan år 2018 beaktades inte ovan rapport *Stationer med stridbecksvalv – Värdering och riktlinjer vid ombyggnad av plattformsrumsrum* (AIX Arkitekter, 2015, s. 8), att *valvets karaktär ska kunna avläsas efter ombyggnad och att dess rumsliga princip bör bevaras*.

I stället revs stridbecksvalven på norrgående sida och ersattes med kalt berg som täcktes med sprutbetong, och de kaklade väggarna ersattes med kassetter av emaljerad plåt. Därmed raserades de kulturhistoriska och arkitektoniska värdena i plattformsrumsrummet för norrgående tåg.

Region Stockholm
Trafikförvaltningen
105 73 Stockholm

Leveransadress:
Lindhagensgatan 100
Godsmottagningen
112 51 Stockholm

Telefon: 08-123 316 00
Fax: 08-123 316 06
registrator.tf@regionstockholm.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016
www.regionstockholm.se

Trafikförvaltningen
Investeringsprojekt
Systemdesign och projektstöd

PM
2026-02-03
Version

Ärende/Dok. id.
TN 2023-1000
Infosäk. klass
K1 (Öppen)

I den nya alternativstudien för renovering av plattformsrummet för södergående tåg, är alternativ *UA4* det enda förslag som tar tillvara de kulturhistoriska värdena, men alternativet måste kompletteras med någon form av valvkonstruktion på norrgående plattform för att uppnå en enhetlig gestaltning av plattformsrummet och återställa det som raserades.

En enhetlig gestaltning på båda plattformssidorna är avgörande för att upprätthålla orienterbarhet, tydlighet och trygghet, vilket framgår av Trafikförvaltningens riktlinjer för arkitektur (RI-arkitektur). Två olika valvtyper eller avsaknad av valv på ena sidan skulle bryta den rumsliga helheten och försämra resenärsupplevelsen. *UA4 med återuppbyggnad av valvkonstruktion på norrgående spår* säkerställer att stationens rumsliga struktur bevaras samtidigt som det blir minskad störning för resenärer vid framtida inspektions- och underhållsarbeten. Genom att renovera och bevara befintlig konstruktion minskar klimatpåverkan och framtida livscykelkostnader. Återskapandet av valvformen ger en tydlig arkitektonisk miljö där konst kan integreras på ett meningsfullt sätt och resenärer kan orientera sig tryggt i en attraktiv resenärsmiljö.

Att bevara valvet på södergående är det bästa alternativet ur flera perspektiv såsom hållbarhet, kulturmiljö, rumsligt samt även ekonomiskt. Men, då vi också anser att båda sidorna av plattformsrummet, dvs norrgående och södergående ska ha samma gestaltning rekommenderar vi att ett nytt valvtak på norrgående återskapas.

Sammanfattningsvis bedömer vi att *UA4 med återuppbyggnad av valvkonstruktion på norrgående spår* är det alternativ som bäst kombinerar bevarande av kulturhistoriska värden med klimatpåverkan och resenärsmiljö, samtidigt som stationen fortsätter att fungera som ett enhetligt rum där valvets rumsliga logik bibehålls och utvecklas.